

**Przewodniczący
Krajowej Rady
Regionalnych Izb Obrachunkowych**

Damian Grzelka

KRRIO.070.55.2023

Kielce, dnia 8 stycznia 2024 r.

**Szanowny Pan
Andrzej Domański
Minister Finansów**

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z pojawiającymi się rozbieżnymi stanowiskami oraz problematyką w zakresie interpretacji przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 z późn. zm.) zwanej dalej ustawą odnoszących się do kosztów wynagrodzenia koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej nad rodzinami zastępczymi oraz rodzinnymi domami dziecka, a także w nawiązaniu do wniosku o wydanie wytycznych w uzgodnieniu z ministrem właściwym, Krajowa Rada Regionalnych Izb Obrachunkowych mając na uwadze art. 25aa ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325) w celu zapewnienia jednolitości udzielanych przez izby wyjaśnień zwraca się z prośbą o zajęcie stanowiska w kwestii wykładni art. 191 ust. 7 w związku z ust. 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Nadmienić należy, że interpretację dotyczącą partycypowania przez gminy w kosztach koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej wyraziło Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej w piśmie z dnia 11 kwietnia 2023 r., znak BDF-V.55.15.88.2023.ES. W opinii Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej powinna partycypować w kosztach objęcia rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Interpretacja ta wynika wprost z art. 191 ust. 9 ustawy, który stanowi, iż przepisy ust. 2-4 i 7 stosuje się odpowiednio. Jednakże, jak podkreśliło Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej informacje zamieszczone mają jedynie charakter rekomendacji wynikających z interpretacji poszczególnych przepisów prawa a wyrażone poglądy nie są wiążące dla organu wydającego decyzje w indywidualnych sprawach.

Odmienne stanowisko przedstawiła Regionalna Izba Obrachunkowa w Poznaniu – które wstępnie podzieliła również Krajowa Rada Regionalnych Izb Obrachunkowych – wskazując, że gmina nie ma obowiązku jakiegokolwiek partycypowania w ponoszonych przez powiat wydatkach/kosztach objęcia rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, podnosząc następujące argumenty:

Z przepisów art. 191 ust. 2-4 oraz art. 191 ust. 1 ustawy wynika (mn.in.) zagadnienie związane z właściwością miejscową powiatu w sprawach dotyczących pieczy zastępczej. W świetle tych przepisów powiatem właściwym do ponoszenia wydatków na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka jest, co do zasady, powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej (art. 191 ust. 1). W przypadkach określonych w art. 191 ust. 2-4 ustawy powiatem właściwym może być także powiat miejsca ostatniego zameldowania na pobyt stały (ust. 2), powiat siedziby sądu, który orzekło umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej (ust. 3), czy też powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed ponownym umieszczeniem, go w pieczy zastępczej (ust. 4). Obok jednak wskazanej zasady, zgodnie z którą jednostka samorządu terytorialnego zobowiązana do ponoszenia wydatków na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinnej zastępczej albo rodzinnym domu dziecka jest powiat, ustawodawca postanowił nadto, że również do zadań własnych gminy należy współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka (art. 176 pkt 5 ustawy). Rozwinięciem i uszczegółowieniem zasad tego współfinansowania wydatków przez gminę jest art. 191 ust. 9 ustawy. Przepisy tego ustępu składają się z dwóch zdań, jako jego jednostek redakcyjnych. Zdanie pierwsze określa rodzaj wydatków, do współfinansowania których zobowiązana jest gmina (czyniąc to poprzez odesłanie do wydatków, „o których mowa w ust. 1 pkt 1) oraz zakres tego współfinansowania (odpowiednio 10%, 30%, 50% w pierwszym, drugim, oraz trzecim i następnym latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej). Natomiast zdanie drugie nakazuje odpowiednie stosowanie przepisów ustępu 2-4 i 7. Takie ujęcie redakcyjne całego ustępu 9 nie może oznaczać niczego innego niż to, że odpowiednie stosowanie ustępów 2-4 i 7 analizowanego art. 191 ustawy ma odnosić się wyłącznie do obciążających gminę wydatków, o których mowa w poprzedzającym zdaniu pierwszym ust. 9 art. 191 ustawy. Innymi słowy zdanie drugie ustępu 9 art. 191 ustawy i jego stosowanie nie może odnosić się do jakichkolwiek innych wydatków niż te, o których mowa w zdaniu pierwszym, choćby nawet o takich innych wydatkach mówiły postanowienia ust. 1, 3, 4 i 7. W takim razie z powołanych przepisów w zakresie w jakim mówią o takich innych wydatkach, w ogóle nie stosuje się do gminy, bo do ponoszenia takich innych wydatków gmina nie jest zobowiązana. W tym miejscu ustalić należy co wchodzi w skład „wydatków o których mowa w ust. 1 pkt 1” art. 191 ustawy. Wskazany fragment art. 191 ustawy mówi wyłącznie o wydatkach „na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka”. O tym, co natomiast szczegółowo składa się na te wydatki stanowi przepis art. 192 ustawy, który w dziesięciu punktach szczegółowo i enumeratywnie wymienia konkretne składniki wydatków. Wśród nich nie ma wskazania na koszty objęcia rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Katalog ten jest katalogiem zamkniętym (opartym na tzw. zasadzie enumeracji pozytywnej), a zatem nie można do tego katalogu zaliczać czegokolwiek, co nie jest w nim wyraźnie wskazane. Wszystko powyższe prowadzi do jednoznacznego wniosku, że w akcie odpowiedniego stosowania ust. 7 art. 191 ustawy, do wydatków obciążających gminę na podstawie art. 191 ust 9 zdanie pierwsze, dojdzie do głosu ta część ust. 7 art. 191 ustawy, która odnosi się do „wynagrodzenia wraz z pochodnymi od wynagrodzenia dla zawodowej rodziny zastępczej, prowadzącej rodzinny dom dziecka, rodziny pomocowej oraz osób zatrudnionych

w rodzinie zastępczej i rodzinnym domu dziecka”. Te bowiem składniki finansowania pieczy zastępczej obciążają gminę (art. 191 ust. 9 zdanie pierwsze w zw. z art. 191 ust. 1 pkt 1 i w zw. z art. 192 ustawy). Natomiast w ramach odpowiedniego stosowania ust. 7 art. 191 ustawy do wydatków o których mowa w art. 191 ust. 9 zdanie pierwsze ustawy nie znajdzie zastosowania środkowa część ustępu 7 art. 191 ustawy dotycząca „kosztów objęcia rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka opieką koordynatora rodziny zastępczej”, bowiem te koszty w ogóle nie obciążają gminy.

Z uwagi na odrębne stanowiska oraz w celu zapewnienia jednolitości udzielanych przez izby wyjaśnień, Krajowa Rada Regionalnych Izb Obrachunkowych prosi o udzielenie wytycznych w zakresie przedstawionej powyżej problematyki, ze wskazaniem czy gmina powinna partycypować w kosztach koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej czy też nie powinna.

W załączeniu przekazuję również wniosek wraz dokumentacją złożony przez Powiat Obornicki.

Z poważaniem

Przewodniczący
Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych

Damian Grzelka

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/